

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

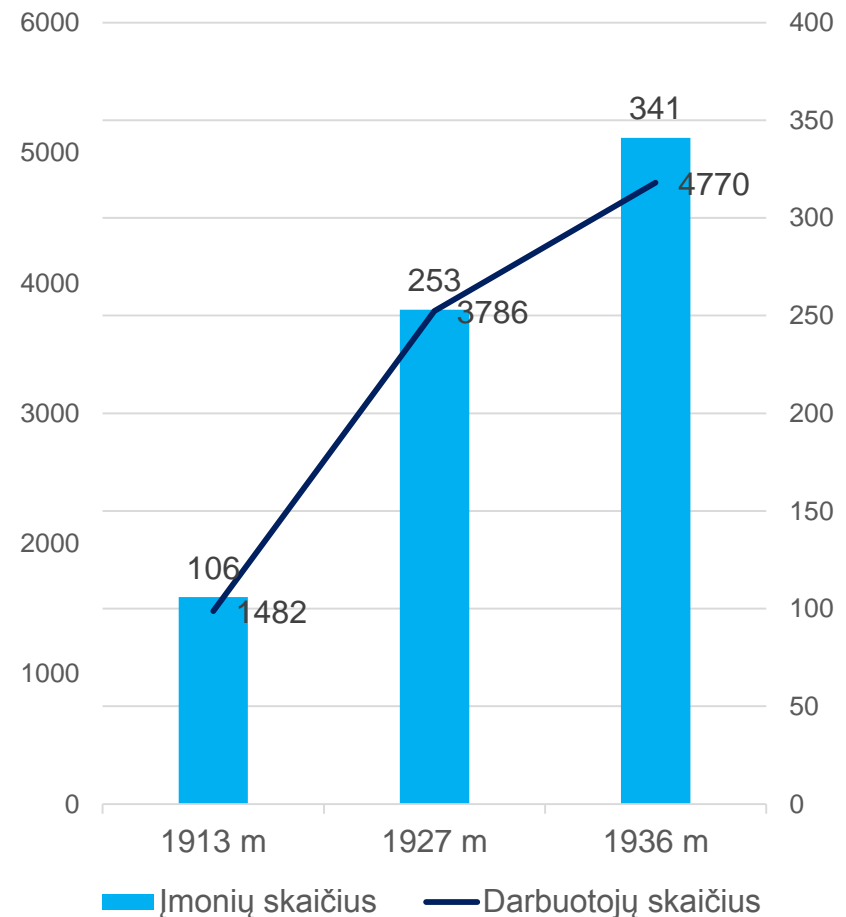
NAUJI IŠŠŪKIAI LIETUVOS MAISTO PRAMONEI

Bronius Markauskas
Žemės ūkio ministras

2017 m. rugsėjo 18 d., Vilnius

Žemės ūkio ir maisto sektorius (1918-1939 m.)

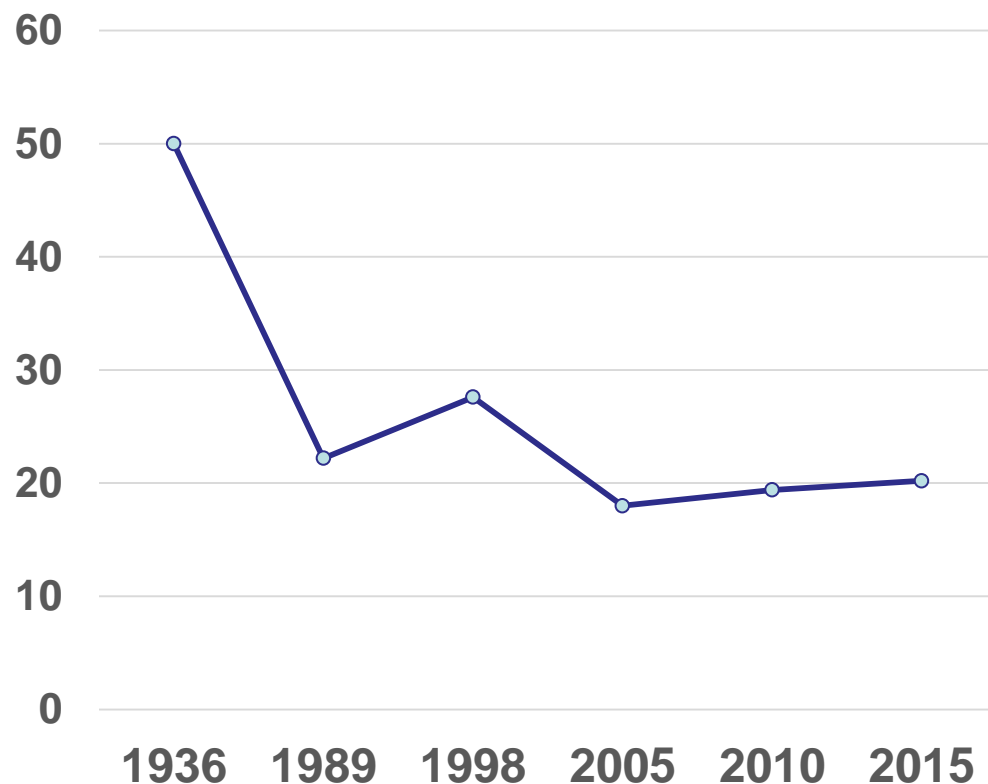
- ✓ Iki 1918 m. svarbiausia prekinė produkcija buvo grūdai, linai, arkliai, miško medžiaga.
- ✓ Atkūrus nepriklausomybę, po 1918 m., pradėjo sparčiai plėtotis galvijininkystė ir kiaulininkystė.
- ✓ 4-ajame dešimtmetyje:
  - maisto pramonės gaminiai sudarė apie pusę visos pramonės gaminamų gaminių vertės;
  - žemės ūkyje buvo sukuriama beveik pusė šalies nacionalinių pajamų (BVP).

Žemės ūkio ir maisto sektorius (1940-1990 m.)

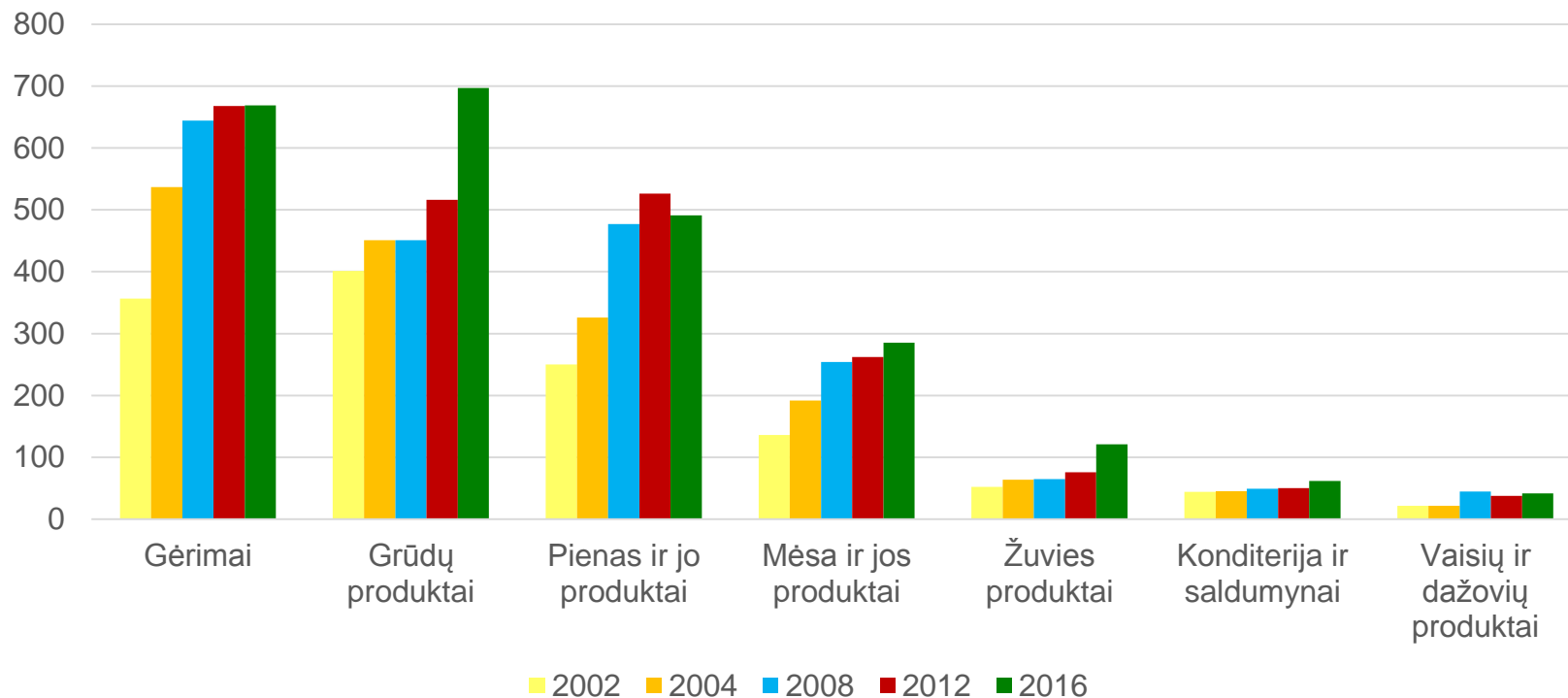
- ✓ Žemės ūkio specializacija sovietiniu laikotarpiu buvo pieninė ir mėsinė gyvulininkystė, paukštininkystė, derinant jas su grūdų, bulvių, cukrinių runkelių, linų ir daržovių auginimu.
- ✓ Pieno perdirbimas ir mėsos gamyba išliko svarbiausiomis maisto pramonės kryptimis;
- ✓ Maisto pramonės dalis visos pramonės gamybos apimtyje mažėjo ir 1989 m. sudaro 22,2 proc. Panašus procentas išlieka ir pastaraisiais metais.

Maisto ir gėrimų pramonės dalis visoje pramonėje, proc.

Maisto sektorius 2000-2016 m.

Gamyba, tūkst. t

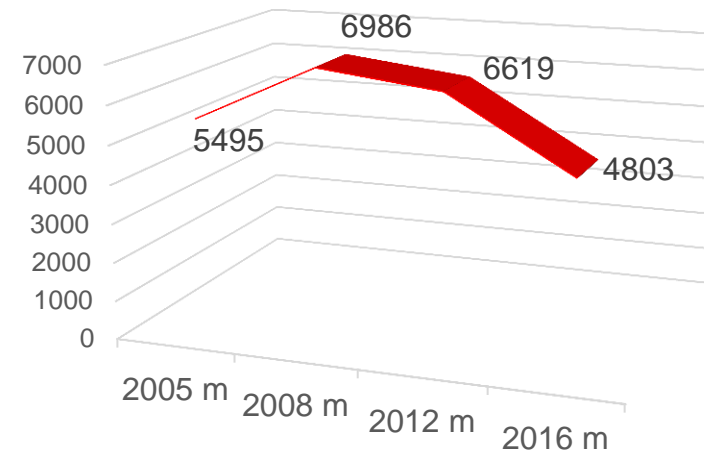
Nauji iššūkiai maisto sektoriuje

- ❑ Skirtingi maisto sudėties ir kokybės reikalavimai šalies ir eksporto rinkose.
- ❑ Ką gaminti – pagal maisto kokybės sistemas sertifikuotus/pripažintus ar įprastinius maisto produktus?
- ❑ Maisto produktų gerinimas:
  - ES siekis iki 2020 m. pakeisti maisto produktų sudėtį, kad perdirbtuose produktuose sumažėtų druskos, sočiųjų riebalų, **riebalų rūgščių transizomerų (RRT)**, cukraus ir kalorijų **kiekiai**,
  - iki 2017 m. pabaigos turi būti priimti/patobulinti tam tikslui pasiekti nacionaliniai dokumentai.
- ❑ Intensyvėjanti pirminės produkcijos gamyba:
  - padidėjęs pesticidų ir veterinarinių vaistų naudojimas
  - organinių atliekų perdirbimas
- ❑ Maisto švaistymas, dvejojama maisto kokybė ES rinkoje.

Turimi įrankiai maisto sektoriaus valdymui

- **ES politika ir reglamentavimas**
- **Nacionaliniai maisto produktų sudėties ir kokybės reikalavimai**
- **Kontrolė**
- **Maisto produktų ženklavimas**
- **Vartotojų švietimas**

RRT sunaudojimas gamyboje, tūkst. t

Kokybės reikalavimai

- Privalomi ES ir nacionaliniai kokybės reikalavimai
  - nacionaliniu lygiu privalomieji kokybės reikalavimai – *pieno, mėsos, duonos ir pyrago gaminiams, perdirbtiems vaisiams ir daržovėms, alkoholiniams ir nealkoliniams gėrimams* – nustatyti techniniuose reglamentuose, kurie patvirtinti ŽŪM įsakymais.

- Savanoriškos maisto kokybės sistemos

Maisto kokybės sistemos: pripažinti lietuviški produktai

Saugoma geografinė nuoroda (SGN):

Sūris „Liliputas“

Lietuviškas varškės sūris

Daujėnų naminė duona

Midus „Stakliškės“

Saugoma kilmės vietos nuoroda (SKVN):

Seinų/Lazdijų krašto medus

Garantuotas tradicinis gaminys (GTG):

Lietuviškas Skilandis

Žemaitiškas kastinys

Ekologiški produktai

Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagaminti produktai

Būtinai veiksmai maisto sektoriaus sėkmei

- tęsti naujų maisto produktų eksporto rinkų atvėrimą,
- tęsti investicinę paramą inovacijomis pagrįstam ūkių ir įmonių modernizavimui,
- ugdyti vartotojus ir gamintojus, kad jų prioritetas taptų sveika mityba.

*Lietuvos maisto gamintojų
sėkmės garantas –
kokybiškas maistas iš
kokybiškų žaliavų!*

Ačiū už dėmesį!